

Тенденція до альтернативних санкцій і поступової заміни ними в багатьох випадках ув'язнення знайшла відбиття в рішеннях ООН та конгресів ООН щодо запобігання проявів злочинності і ставлення до злочинців.

Проте не слід розраховувати, що альтернативні санкції одразу ж розв'яжуть усі кримінально-правові проблеми.

Водночас у найближчому майбутньому об'єктивно неможливо відмовитися від покарання у вигляді позбавлення волі. Але воно не повинно залишатися таким покаранням, якому надається перевага.

Визначаючи можливість розв'язання проблем, що існують у сфері прав людини та ефективності управління кримінальними установами, Рада Європи опублікувала серію принципів, яких мають дотримуватись країни-члени Ради. Так, в одній із рекомендацій (Рекомендація №R (99) 22) зазначено: «Позбавлення волі повинно розглядатися як санкція останньої можливості, отже його слід застосовувати тільки тоді, коли серйозність злочину робить будь-яку іншу санкцію або захід очевидно недоречним». Ця практика і передбачає відповідальність, співрозмірну порушенню існуючого законодавства, тобто з одного боку еквівалентна відплата злочинцю за вчинене, а з іншого — виховний ефект заспокоєння і гальмування деструктивних настроїв потенційних злочинців.

Спеціальні дослідження свідчать про те, що самими покараннями питання злочинності вирішити неможливо. Поряд із цим потрібні соціальні реформи, створення соціально-економічних умов життя, за яких не вигідно було б вчиняти злочини.

Література

1. *М. Г. Вербенський*. Покарання, не пов'язані з позбавленням волі: загальна характеристика і проблеми застосування. // Матер. Між народ.-наук.-практ. конф. «Новий Кримінальний кодекс України: питання застосування і вивчення» 25—26 жовтня 2001р. — С. 86.
2. *В. Т. Маляренко*. Про соціальну обумовленість і справедливість поркарання. — // Проблемні питання кримінальної політики України щодо гуманізації призначення та виконання покарання. Круглий стіл. — 6 червня 2003 року. — С. 3.
3. *В. Н. Петрашев*. Гуманизация системы наказаний в советском уголовном праве. — Издательство Ростовского университета. — 1988. — С. 16.

Д. В. Шаповалов

асистент кафедри конституційного та адміністративного права

ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ

Світова організація торгівлі (World Trade Organization) — це єдиний міжнародний інститут із розробки та запровадження глобальних правил торгівлі між країнами, її розвитку та передбачуваності максимально можливою мірою. Сьогодні членами СОТ є 143 країни, на долю яких припадає понад 90 % обсягів світової торгівлі.

Функціональна основа СОТ — низка багатосторонніх угод, серед яких: Генеральна угода з тарифів та торгівлі 1994 року та Маракеський протокол до неї, угоди про правила визначення походження та процедури ліцензування імпорту й багато інших. Функції СОТ охоплюють:

— управління багатосторонніми торговельними угодами, які складають функціональну основу СОТ;

— врегулювання торговельних суперечок генеральною радою СОТ;

— моніторинг національної торговельної політики країн-членів СОТ;

— співробітництво з іншими міжнародними організаціями щодо міжнародної торгівлі та пов'язаних з нею сфер;

— переговори на засадах з проблем та напрямків подальшого розвитку багатосторонніх відносин між членами організації.

СОТ буде свою діяльність на засадах:

— недопустимості будь-якої дискримінації в торговельних відносинах, що передбачає «національний режим» сприяння;

— лібералізації міжнародної торгівлі, тобто торговельні бар'єри повинні поступово зменшуватися та усуватися на основі переговорів;

— передбачуваності;

— забезпечення більшої конкуренції шляхом усунення «недобросовісної» торговельної практики.

Для України членство в СОТ, на відміну від участі в деяких інших міжнародних організаціях, не передбачає отримання фінансових вигод у формі кредитів чи якихось траншів. Навпаки, члени-учасники мають дотримуватися певних спільних для всіх принципів та правил з метою стабільності й передбачуваності не-

залежно від масштабів національної економіки. Саме такі засади найповніше сприяють прояву підприємницької ініціативи.

Найвагоміша перевага від участі України в СОТ — це доступ до ринків держав-членів організації. А ринок з його ліберально-торговельним режимом (вільною конкуренцією), якраз і є тим механізмом, який сприятиме економічному зростанню країни в цілому.

Однак, досвід першого десятиріччя переходу до ринкових умов господарювання засвідчив іншу крайність в умовах неврегульованого правового поля — ринкову стихію внаслідок монополізації окремих сегментів ринку. Якраз вступ до СОТ і означає прийняття державою на себе юридично зафіксованих зобов'язань стосовно рівнів тарифного захисту та використання інших захисних процедур, які складають регулятивну базу міжнародної торгівлі і є обов'язковими для всіх членів СОТ.

У даному разі ефективним кроком у напрямі перетворення українського законодавства у відповідність до вимог СОТ є викладення нововведень в новій редакції Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», законопроект якого вже протягом достатньо тривалого часу перебуває у Верховній Раді України. Закон має закріпити на законодавчому рівні всі останні виправдані ефективні нововведення в галузі тарифного захисту, такі як індикативні ціни, захисні види мита, способи оперативного узгодження цих елементів відповідно до тарифних змін, що відбуваються в інших країнах СОТ. Такі нововведення є позитивними для України не тільки з точки зору необхідності вступу до СОТ, оскільки вони матимуть сприятливий вплив на розвиток зовнішньоекономічних відносин держави в цілому.

Суть наступної переваги полягає у тому, що кожна країна-член СОТ незалежно від масштабів національної економіки та місця в системі світового господарства має можливість скористатися механізмом об'єктивного розгляду та вирішення потенційних торговельних претензій навіть до провідних учасників міжнародної торгівлі, запобігаючи виснажливим «торговельним» війнам.

На перший погляд така перспектива матиме безперечний позитивний вплив на економіку держави. Однак треба враховувати, що в Україні дотепер присутні корупційні процеси, особливо у відносинах великих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, має місце повсякчасне застосування ними заходів недобросовісної конкуренції. Термінове переведення таких суб'єктів на відкриті та добросовісні умови господарювання безперечно матиме

значний вплив на стратегію їх розвитку, що призведе до певної дестабілізації зовнішньоекономічних процесів в Україні в цілому, оскільки, на жаль, власне такі суб'єкти в даний момент займають домінуюче становище на ринку України. Тому необхідною є попередня розробка на законодавчому рівні та впровадження ряду заходів, спрямованих на зниження рівня корупції та забезпечення режиму законності у зовнішньоекономічних відносинах, що надасть можливість Україні прагнути об'єктивного розгляду та вирішення торговельних претензій.

Приведення національних зовнішньоекономічних режимів у відповідність до норм та правил ГАТТ/СОТ підвищує довіру до України з боку торговельних партнерів. Так, приєднання України до СОТ є однією із необхідних передумов економічної інтеграції України в Європу — отримання статусу асоційованого члену ЄС, що пов'язане з суттєвим збільшенням іноземних інвестицій, розвитком експортного потенціалу України та іншими перевагами. Чинна на сьогодні Угода про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС передбачає, що взаємна торговельна політика сторін має будуватися на нормах, принципах та правилах Світової організації торгівлі.

І насамкінець: приєднання України до СОТ є важливим чинником консолідації економічних перетворень та показником їх невідворотності.

Ю. В. Штуль аспірантка
кафедри міжнародної
економіки КНЕУ

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЇЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Глибокі процеси суспільної трансформації в нашій країні, вихід української економіки на траєкторію євроінтеграції зумовлюють необхідність докорінного реформування, перебудови соціальної сфери. Перебудова останньої, що має на меті формування в суспільстві стабільної соціальної безпеки, досягнення важливої соціальної цінності — добробуту населення — є важлива умова утвердження в Україні базових засад сталого людського розвитку.

Метою радикальної суспільної трансформації в державі визначено необхідність утвердження не просто ринкової, а соціаль-